

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Integreeritud mereseire arendamise toetus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Integreeritud mereseire arendamise toetus“ kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse (edaspidi *KTKS*) §5 lõike 1, § 19 lõike 1 ja § 21 lõike 2 alusel.

Määruse eesmärk on „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) tõhus riiklik elluviimine ning integreeritud merenduspoliitika eesmärkide, eelkõige merendusvaldkonna seireks ühise teabejagamiskeskonna loomise toetamine.

Määruse koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66) artikli 19 lõike 1 alusel Euroopa Komisjoni poolt heakskiidetud rakenduskavaga.

Eelnõu valmistas ette Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Sirli Nellis (tel 625 6179, sirli.nellis@agri.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Gregori Palm (tel 625 6206, gregori.palm@agri.ee) ja eelnõu keeleteimetaja on sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 15 paragrahvist.

Eelnõu alusel antava toetuse peamine eesmärk on panustada integreeritud mereseire ja eelkõige Euroopa Liidu merendusvaldkonna seireks ühise teabejagamiskeskonna Common Information Sharing Environment (CISE) (edaspidi *teabejagamiskeskond*) loomise eesmärkidesse. Integreeritud mereseire eesmärk on suurendada teadlikkust merel toimuvast tegevusest, mis mõjutab meresõidu ohutust ja turvalisust, piirikontrolli, merereostust ja merekeskkonda, kalanduskontrolli, õiguskorra tagamist, kaitsepoliitikat ning samuti Euroopa Liidu majandushuve, et soodustada mõistlike otsuste tegemist. Toetatavad tegevused on suunatud asjakohaste täidesaatva riigivõimu asutuste vahelise infovahetuse ja koostöö parendamisele ning olemasolevate seire- ja jälgimissüsteemide integreerimisele. Toetatavad tegevused viiakse ellu täidesaatva riigivõimu asutuste poolt.

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse rakenduskava meetme „Integreeritud merenduspoliitika toetus“ raames toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ja kord ning toetuse kasutamise kava koostamise tingimused ja kord.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse toetatavad tegevused ja toetuse vorm.

Lõike 1 kohaselt antakse toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 80 lõike 1 punktis a nimetatud tegevuste elluviimiseks. Need on tegevused, mis aitavad kaasa integreeritud mereseire ja eelkõige teabejagamiskeskonna erieesmärgi saavutamisele.

20. oktoobril 2009 võttis komisjon vastu teatise „ELi merendusvaldkonna seireks ühise teabejagamiskeskonna loomist käsitleva tegevuskava eelnõu kohta“. Tegevuskava kohaselt on teabejagamiskeskonna loomisel asjakohased järgmised sammud (tegevused):

1. samm – kõikide kasutajaskondade kindlakstegemine;
2. samm – andmekogumite kaardistamine ja teabes esinevate lünkade analüüs;
3. samm – ühtsed andmete salastatuse kategooriad;
4. samm – teabejagamiskeskonna tugiraamistiku väljatöötamine;
5. samm – juurdepääsuõiguste loomine;
6. samm – õigusaktide järgimise tagamine.

Ühise teabejagamiskeskonna eri osi tuleb mõista järgmiselt:

- „ühine“: teavet tuleb jagada eri kasutajaskondade vahel, kuid andmeid selleks tuleks koguda ainult üks kord;
- „teave“ peab võimaldama kasutaja vajadustele vastavat teadlikkust olukorrast. Eri kasutajaskondadelt tulev teave peaks olema eristatav, ligipääsetav, arusaadav ja kasutatav. Taolise teabe töötlemisel tuleb asjakohaseid kaitsemeetmeid kasutades tagada turvalisus;
- „jagamine“ tähendab seda, et iga kasutajaskond saab, kuid ka annab teavet eelnevalt kokkulepitud standardite ja menetluste kohaselt;
- „keskkond“ viitab omavahel ühendatud valdkondlikele teabesüsteemidele, mis aitavad kasutajatel saada ülevaadet olukorrast, võimaldades neil kindlaks teha suundumusi ning avastada kõrvalekaldumisi ja ohte.

Komisjoni teatise „Suund mereseire integreerimisele: Ühine teabejagamiskeskond ELi merendusvaldkondadele“ (KOM/2009/0538) kohaselt peaks ühise teabejagamiskeskonna loomine tagama järgmist:

Koostalitlusvõime. Tuleb leida viise ja vahendeid, mis võimaldaksid teabevahetust nii tegutsevate valdkondlike süsteemide¹ kui ka nende süsteemide vahel, mida praegu arendavad Euroopa Liit ja selle liikmesriigid, keda toetavad ELi ametid, nagu EMSA, CFCA, FRONTEx ja EDA². Seepärast tuleb arendada ja rakendada olemasolevaid ja tulevasi standardeid, ühendusi, mitte-tehnilisi protsesse ja menetlusi, mis võimaldavad teavet jagada ja jagatud teavet kaitsta, tuginedes kokkulepitud kasutusõigustele. Selle tulemusena peaks paranema ka valdkondlike süsteemide koostalitlusvõime ühe liikmesriigi piires.

Olukorrast ülevaate saamise parandamine. Kõnealuses keskkonnas saadud teave peaks tunduvalt parandama olukorrast ülevaate saamist ELis ja liikmesriikides.

Tõhusus. Lisaks peaks kõnealune keskkond kaasa aitama mereliste huvidega üksuste jõupingutuse ühendamisele, vältides dubleerimist teabe kogumisel ja selle kaudu omakorda tunduvalt vähendades kõigi asjaomaste osalejate rahalisi kulusid. Aja jooksul saab kavandada mitmeotstarbelise lähenemisviisi, kasutades eri kasutajaskondade seiresüsteeme ja -vahendeid.

Subsidiaarsus. Valdava enamuse seire- ja järelevalvetoimingutest merel teevad liikmesriigid. Subsidiaarsuspõhimõtte kohaselt vastutavad liikmesriigid kõigist oma ametkondadest, asutustest ja kõigilt riiklikelt käitajatelt teabe kogumise ja selle tõesuse kontrollimise eest. Liikmesriigid haldavad vajaduse korral ka kolmandate isikute juurdepääsuõigusi, määravad teabe ja andmete salastatuse taseme ning lubavad ja kontrollivad teabe valikulist levitamist ja andmeturbe mehhanisme.

¹Näit. SafeSeaNet, CleanseaNet, EU LRIT andmekeskus, mida haldab EMSA.

²Mõistete ja akronüümide seletused on esitatud teatisele lisatud komisjoni töödokumendis.

Lõike 2 kohaselt antakse toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 1 punktis a sätestatud vormis. See tähendab, et toetust makstakse üksnes tegelikult tehtud abikõlblike kulude eest. Seega peab toetuse saaja tõendama, et on teinud toetatava tegevuse raames kulutusi ning et tehtud kulutused on abikõlblikud selle määruse § 4 tähenduses.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse, et omafinantseeringu minimaalne määr puudub. Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 95 lõike 3 punktist a on toetuse määraks 100%. See tähendab, et taotlejal omafinantseeringu minimaalne määr puudub.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse abikõlblikud kulud. Abikõlblik on kulu, mis on § 2 lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalik, mõistlik ja majanduslikult otstarbekas ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 65 sealhulgas:

1) tarkvara eelanalüüsi ja ärianalüüsi ning arendamise, sh liidestamise kulud;

2) tarkvara arendamiseks, tööshoidmiseks ja kasutamiseks vajaliku riistvara soetamise kulud.

Abikõlblikud on üksnes need kulud, mis vastavad tegevuse eelarvele ja on tegevusega otseselt seotud ning kooskõlas kõikide õigusaktidega. Tegevuse kulud on põhjendatud, kui need on vajalikud integreeritud mereseire eesmärkide saavutamiseks või teabejagamiskeskonna loomiseks ning kui tagatakse rahaliste vahendite kõige mõistlikum kasutamine. Tegevuse kulud on abikõlblikud, kui need tehakse abikõlblikul perioodil. Abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal toetatava tegevused algavad ja lõpevad. Toetuse taotluse rahuldamise otsuse teeb PRIA.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud. Personalikulu ei ole abikõlblik tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 80 lõikest 2.

Eelnõu §-ga 6 sätestatakse toetuse andmise kava koostamise tingimused ja kord. Toetust antakse toetuse kasutamise kava alusel. Toetuse kasutamise kava kinnitab minister KTKSi § 21 lõike 3 kohaselt käskkirjaga ning selles nähakse ette KTKSi § 21 lõike 3 punktides 1–3 sätestatu.

Lõike 2 kohaselt võib toetuse kasutamise kava alusel toetust taotleda täidesaatva riigivõimu asutus, kes on nimetatud toetuse kasutamise kavas. Täidesaatva riigivõimu asutused on nii valitsusasutused kui ka nende hallatavad asutused.

Lõike 3 kohaselt avalikustab Maaeluminister ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel teate, milles kutsub asjakohaseid täidesaatva riigivõimu asutusi esitama taotlust § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks suunatud tegevuste elluviimiseks ning nende nimetamiseks toetuse kasutamise kavas.

Täidesaatva riigivõimu asutus, kes soovib taotleda enda nimetamist toetuse kasutamise kavasse, esitab teates nimetatud tähtjaks Maaeluministerile taotluse, mis sisaldab järgmiseid andmeid:

1) haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmed;

2) tegevuse nimetus, eesmärk ja elluviimise aeg;

3) tegevuse üksikasjalik kirjeldus;

4) tegevuse eelarve, kus abikõlblikud kulud on üksikasjalikult ja selgelt kirjeldatud ning põhjendatud;

5) kui tegevuse raames soetatakse põhivara, siis selgitus, kuidas seda kasutatakse pärast toetatava tegevuse elluviimist;

6) kinnitus, et täidesaatva riigivõimu asutus ei ole toime pannud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikes 3 nimetatud pettust;

7) tegevuse maksumuse hinnakalkulatsioon koos põhjendustega või tegevuse hankedokumendi tehnilise kirjelduse ja edukaks osutunud pakkumuse ära kiri, kui hange on juba korraldatud.

Lõike 5 kohaselt peab tegevuse kirjeldus sisaldama vähemalt järgmist:

- 1) hetkeolukorra kirjeldus, mis muu hulgas kirjeldab probleemi või kitsaskohta;
- 2) selgitus, kuidas aitab tegevus kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 79 lõike 1 punktis a nimetatud eesmärkide saavutamisele;
- 3) tegevuse elluviimise ajakava, tegevusest kasu saajad;
- 4) vajadusel selgitus, kuidas on korraldatud tarkvara ülalpidamine pärast tegevuse elluviimist. Eeldatakse selgitust, kuidas on korraldatud tegevuse elluviimise tulemuse ülalpidamine, hooldamine, kas selleks on planeeritud nii eelarve- kui inimressursid;
- 5) andmed, mis on nõutud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1242/2014, milles sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 508/2014 (Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta) eeskirjad tegevuste kohta esitatavate kumulatiivsete andmete jaoks (ELT L 334, 21.11.2014, lk 11–38), V lisa kohaselt meetme VIII.1 kohta.

Esmalt kontrollib Maaeluministeerium laekunud taotluste nõuetekohasust. Juhul, kui taotlus vajab täiendamist, teavitatakse taotlejat sellest ning antakse aeg puuduste kõrvaldamiseks. Nõuetekohaseid taotlusi hindab Maaeluministeerium §-s 7 sätestatud hindamiskriteeriumite alusel ja moodustab paremusjärjestuse, lugedes paremaks sellise taotluse, mis on saanud suurema koondhinde. Koondhinne saadakse hindepunktide liitmisel. Võrdsete koondhinnetega taotluste puhul eelistatakse taotlust, mis on saanud rohkem hindepunkte tegevuse elluviimisel meetme mõju eesmärkide saavutamise (§ 7 lõike 1 punkt 1) kriteeriumi eest. Kui ka seejärel on veel taotlusi, mis on saanud nimetatud hindamiskriteeriumi eest võrdselt hindepunkte, eelistatakse varem esitatud taotlust.

Toetuse kasutamise kavas nimetatakse täidesaatva riigivõimu asutus, kes võib kava alusel konkreetse tegevuse elluviimise toetamist taotleda. Toetuse taotlus tuleb esitada PRIAle.

Toetuse kasutamise kava kehtestatakse maaeluministri käskkirjaga 40 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtaja lõppemisest. Toetuse kasutamise kava avalikustatakse Maaeluministeeriumi ja PRIA veebilehel kümne tööpäeva jooksul arvates kava kehtestamisest.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse toetuse kasutamise kavasse nimetamise taotluse hindamiskriteeriumid.

Lõike 1 kohaselt hindab Maaeluministeerium toetuse kasutamise kavasse nimetamiseks taotlusi hindamiskaalal null kuni kaks hindepunkti järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

- 1) tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele, mille puhul hinnatakse tegevuse tulemuste eeldatavat ulatust ja tulemuste kestlikkust pärast tegevuse elluviimist;
- 2) tegevuse põhjendatus, mille puhul hinnatakse, kas eesmärgipüstitus on põhjendatud, sekkumisloogika on arusaadav ja mõjus ning kas tegevuste ajakava on realistlik;
- 3) tegevuse kulutõhusus, mille puhul hinnatakse, kas taotluses kavandatud tegevuse eelarve on selge ja mõistlik.

Taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, kui see on iga hindamiskriteeriumi eest saanud vähemalt ühe hindepunkti.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse nõuded toetuse taotlejale ning taotlusele.

Toetuse taotleja peab vastama KTKSi § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele, mis on järgmised:

- 1) taotlejal on tegevuse elluviimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 3 punktis d nimetatud suutlikkus. See tähendab, et taotlejal on haldus-, finants- ja toimumissuutlikkus investeringu elluviimiseks;
- 2) riigiabi või vähese tähtsusega abi taotlemise korral ei ole taotleja raskustes ettevõtja;
- 3) taotleja on varem riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud;

- 4) taotleja ei saa sama kulu hüvitamiseks raha riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;
- 5) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust;
- 6) residendist taotleja tegevuskoht või mitteresidendist taotleja püsiv tegevuskoht maksukorralduse seaduse tähenduses on või hakkab pärast tegevuse elluviimist olema Eestis;
- 7) taotleja ei ole toime pannud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikes 1 või 3 nimetatud rikkumist;
- 8) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku kohta ei ole karistusregistrisse kantud karistusandmeid karistusseadustiku §-s 209, 210, 211, 212, 213, 294, 296, 298, 298¹ või 300¹ sätestatud kuriteo toimepanemise eest.

Toetuse taotlus peab vastama KTKSi § 27 lõikes 4 sätestatud järgmistele nõuetele:

- 1) taotluses sisalduvad meetme tingimustes nõutud andmed ja sellele on lisatud nõutud dokumendid;
- 2) toetust taotletakse meetme tingimustes sätestatud toetatava tegevuse kohta;
- 3) taotletava toetuse suurus ei ületa meetme tingimustes sätestatud toetuse maksimaalset suurus;
- 4) taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged.

Maaeluministerium edastab PRIAle andmed ja neid tõendavad dokumendid, mille taotleja esitas Maaeluministeriumile § 6 lõikes 4 nimetatud toetuse kasutamise kavasse nimetamiseks taotlemisel ning mis omavad tähendust edaspidi toetuse taotluse lahendamisel. Tegemist on protsessi lihtsustamisega eelkõige taotleja jaoks. Taotleja ei pea esitama taotlust samal kujul kaks korda nii Maaeluministeriumile kui ka PRIAle.

Kui taotleja on nimetatud tegevuse elluviijana toetuse kasutamise kavasse, saadab ta PRIAle kirjaliku toetuse taotluse, milles sisalduvad haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmed.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse toetuse taotluse menetlemise tingimused ja kord. PRIA kontrollib taotluses esitatud andmete õigsust ning taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele, lähtudes KTKSi §-st 28 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikest 5. Samuti on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikest 5 tulenevalt oluline, et taotleja oleks esitanud kinnituse, et ta ei ole toime pannud sama artikli lõikes 3 nimetatud pektust.

PRIAs ei toimu eraldi taotluste hindamist, kuna hindamine toimus Maaeluministeriumis enne toetuse kasutamise kavasse nimetamist.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine. Nõuetekohase taotluse rahuldamise otsuse teeb PRIA KTKSi § 30 lõike 5 alusel. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA KTKSi § 30 lõikes 9 sätestatud alustel. PRIA teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 35 tööpäeva jooksul arvates taotluse saamisest.

PRIA teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse taotlejale teatavaks kümne tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

Eelnõu §-s 11 sätestatakse toetuse maksmise tingimused ja kord. Toetust makstakse üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ning tingimusel, et toetuse saaja on tegevuse elluviimisel järginud kõiki ettenähtud nõudeid. Toetuse saaja peab olema soetatud vara, mille kulude hüvitamiseks ta taotleb toetuse maksmist, vastu võtnud ja selle eest tasunud. Töö või teenus, mille kulude hüvitamiseks taotletakse toetuse maksmist, peab olema lõpetatud ning toetuse saaja peab olema selle vastu võtnud ja selle eest tasunud. Kuludokumendi või rahalise

kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte ära kirjal näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakumusele.

Lõike 4 kohaselt esitab toetuse maksmiseks toetuse saaja pärast tegevuse täielikku või osadena elluviimist ja selle eest täielikult või osadena tasumist PRIA-le maksetaotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) toetuse saaja nimi ja toetuse taotluse viitenumber;
- 2) periood, mille kohta maksetaotlus esitatakse;
- 3) elluviidud tegevuse abikõlblike kulude summa;
- 4) abikõlbliku kulu algdokumendi nimetus, number ja kuupäev ning abikõlbliku kulu summa.

Lõike 5 kohaselt esitab toetuse saaja koos lõikes 4 nimetatud maksetaotlusega järgmised asjakohased dokumendid:

- 1) lõike 4 punktis 4 nimetatud abikõlbliku kulu tegemist tõendava dokumendi ära kiri ja dokumendis märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte koopia;
- 2) töö või teenuse üleandmist-vastuvõtmist tõendava dokumendi ära kiri, kui tegemist on tellitud töö või teenusega;
- 3) hankedokumendid, kui need ei ole kättesaadavad riigihangete registrist.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse toetuse maksmine. PRIA teeb toetuse maksmise või maksmisest keeldumise otsuse 40 tööpäeva jooksul arvates § 11 lõigetes 4 ja 5 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest. Pärast toetuse maksmise või maksmisest keeldumise otsuse tegemist teavitab PRIA toetuse saajat enda otsusest kümne tööpäeva jooksul.

Eelnõu §-ga 13 sätestatakse toetuse saaja kohustused.

Lõike 1 kohaselt on toetuse saajal kohustus kasutada toetust sihtotstarbeliselt ja mõistlikult ning kõige säästlikumal viisil, järgides toetatava tegevuse elluviimisel KTKSis, selles määruses ja toetuse kasutamise kavas sätestatud asjakohaseid nõudeid. Toetuse sihtotstarbeline kasutamine tähendab, et kõik tehtud kulutused peavad olema suunatud toetatava tegevuse elluviimisele. Toetuse kasutamise mõistlikkuse all tuleb ennekõike hinnata, kuidas käitused samas olukorras teised, seaduskuulekad ja heas usus tegutsevad isikud. Lisaks sellele tuleb mõistlikkuse sisustamisel arvesse võtta kohtute asjakohaseid seisukohti. Toetuse saajal on kohustus kasutada toetust kõige säästlikumal viisil. See ei tähenda, et toetuse saaja peab igal juhul eelistama kõige odavamaid väljaminekuid, vaid kulutuste tegemisel tuleb näha ette vaid need kulutused, mis on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud ning võimaldavad toetatavat tegevust ka tõhusalt ellu viia.

Lõike 2 kohaselt peab toetuse saaja tagama toetatava tegevuse elluviimise raames soetatud põhivara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Lõike 3 kohaselt peab toetuse saaja tagama, et tema raamatupidamises on toetatava tegevuse kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad. Sätte eesmärk on vähendada toetuse maksmisel vigade tekkimise riski. Kui toetuse saaja raamatupidamises on toetatava tegevuse ja toetatava tegevusega mitteseotud kulutused selgelt eristamata, suureneb risk, et toetuse saajale ei hüvitata toetatava tegevuse elluviimiseks tehtud kulutusi, kuna need pole toetatava tegevusega mitteseotud kuludest eristatavad. Samuti väheneb oht, et toetuse saajale makstakse ekslikult rohkem toetust, kui taotleja toetatava tegevuse elluviimisel kulutusi tegi.

Lõiked 4–6 sätestavad taotleja kohustuse esitada PRIA-le aruandeid toetatava tegevuse elluviimise kohta. Toetuse saajal on kohustus iga üheksa kuu tagant esitada PRIA-le

vahearuanne, kus ta teavitab PRIAt tehtud töödest, tegevuse edenemisest ning elluviidud ja kavandatavatest tegevustest. See kohustus algab hetkest, mil toetuse saaja asub ellu viima toetatavat tegevust. Toetuse tegevuse elluviimise aega hakatakse arvestama hetkest, mil toetuse taotlejale on § 10 lõike 4 kohaselt tehtud teatavaks taotluse rahuldamise otsus. Lisaks vahearuandele esitab toetuse saaja pärast tegevuse elluviimist, kuid hiljemalt koos viimase maksetaotlusega lõpparuande. Juhul kui toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu enne üheksa kuu möödumist, ei teki toetuse saajal vahearuanne esitamise kohustust ning ta esitab PRIAle üksnes lõpparuande.

Toetuse saajal on kohustus esitada PRIAle aruandeid, sest varasem toetuste andmise praktika on tõestanud, et pikemaajaliste projektide puhul on vajalik tagada regulaarne teabe vahetamine taotleja ja PRIA vahel, et taotlejal oleks vajalik tugi toetatava tegevuse elluviimisel. Samuti võimaldab see teave PRIAl paremini kavandada enda tegevusi.

Eelnõu §-ga 14 sätestatakse dokumentide säilitamise kohustus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 140 seab korraldusasutusele kohustuse teha Euroopa Kontrollikoja ja komisjonile kättesaadavaks sellised dokumendid, mis tõendavad fondide toetuse abil kantud kulusid. Sellest tulenevalt on toetuse saajal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid. KTKSi § 34 lõige 2 sätestab selliste dokumentide säilitamise minimaalse tähtaja, milleks on neli aastat alates selle aasta 31. detsembrist, millal 30. juuni seisuga on kõikide projektis abikõlblikuks loetud kulude alusel toetus välja makstud. Sama lõike kohaselt võib dokumentide säilitamise tähtaega pikendada. Eelnõu § 14 lõige 1 sätestab, et dokumentide säilitamise pikkuseks on KTKSi §-s 34 nimetatud tähtaeg. Eelnõu lõike 2 kohaselt teavitab PRIA taotlejat lõikes 1 nimetatud tähtaja algusest ja lõpust.

Eelnõu §-ga 15 täiendatakse Maaeluministri 26. jaanuari 2017. a määrust nr 11 “2017. aastal toetatavad „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020” meetmed ja tegevuste liigid” punktiga 13) järgmises sõnastuses:
„13) Integreeritud mereseire arendamise toetus“

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66). Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

4. Määruse mõjud

Määrus omab teatavat mõju riigi julgeolekule ja üldisele turvalisusele. Integreeritud mereseire eesmärk on suurendada teadlikkust merel toimuvast tegevusest, mis mõjutab meresõidu ohutust ja turvalisust, piirikontrolli, kalanduskontrolli, õiguskorra tagamist ja kaitsepoliitikat. Samuti mõjutab määrus eri ministeeriumite ja asutuste töökorraldust ning võimet täita oma ülesandeid. Erinevate poolte vahelise koostöö tõhustamine, andmebaaside ühendamine ja infovahetuse automatiseerimine vähendab halduskoormust ning parandab info turvalisust ja kvaliteeti. Integreeritud mereseire võiks hõlmab mitut ministeeriumi (nt Majandus- ja

Kommunikatsiooniministeerium, Kaitseministeerium, Keskkonnaministeerium, Maaeluministeerium) ja asjakohaseid asutusi (nt Veeteede Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Keskkonnainspeksioon).

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Meetme rakendamisega seotud kulud on abikõlblikud ning rahastatavad Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 80 rakendamisel on rakenduskavas ette nähtud vahendeid 3 333 334 eurot. Meetme raames antavat toetust rahastatakse 75% ulatuses Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning 25% ulatuses Eesti Vabariigi riigieelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati tutvumiseks ning ettepanekute tegemiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile, Politsei- ja Piirivalveametile, Keskkonnainspeksioonile, Veeteede Ametile ning PRIA-le.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ja Kaitseministeeriumi õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Keskkonnaministeerium kooskõlastas eelnõu märkusega, millega tegi ettepaneku täiendada seletuskirja eelnõu mõjude osas. Selle ettepanekuga on arvestatud. Teised ministeeriumid ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks EISi kandnud kirja eelnõu kooskõlastamise või eelnõuga põhjendatult kooskõlastamata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Eelnõu saadeti arvamuse andmiseks Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rakenduskava seirekomisjonile.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler